

Diversi Tractatvs

Coloniae Agrippinae, 1629

Dispytatio XII. De numero mediorum, quibus licitè & proficue vti possint
fideles, ad fugandos dæmones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

eijcimus dæmonia, adscribentes ejectionem vt causæ principali Christo Domino, & nobis vt instrumentarijs: qui virtute accepta à Christo id opus nostris viribus impar perficimus. Communicauitq; hanc potestatem hominibus, vt ipsi, licet natura imbecilliores, possent tãquam causæ instrumentales dæmones fugare, imò & profligare, ne hominibus molesti sint, & non sine operationibus humanis (quas esse necessarias vt instrumenta humana operentur) schola Sancti Thomæ affirmat.

3 Quare meritò disputabitur, quibus actibus, quibusve medijs Christus Dominus suam virtutem communicauerit, vt his adhibitis homines abigant dæmonia, ne hominibus molesta sint. *Secundò*, istorum mediorum virtutem, ac efficaciam tuebimur aduersus calumniantes Hæreticos. *Tertiò*, docebimus modum concurrendi horum mediorum ad dæmonum pulsionem. *Quartò*, an semper media isthæc efficacia sint ad hostes communes hos propulsandos. Ac demum, an aliquibus sensibilibus vis naturalis insit ad cogendos dæmones, ne hominibus molesti sint? Igitur sit

DISPUTATIO XII.

De numero mediorum, quibus licitè & proficue vti possint fideles, ad fugandos dæmones.

4 IN primis de exorcismis, quibus exercetur potestas abigendi dæmones collata à Christo, de quatuor egimus,

Exorcismus Græcè, adiuratio Latine dicitur. Quid autem sit adiurare dæmones, superius docuimus: est namque dæmonibus imperare per obtestationem alicuius rei sacræ, ne hominibus mala inferant.

Dubitat tamen: an de essentia adiurationis sit imperium confirmare per aliquid diuinum? & quod sit illud?

Et videtur vera pars affirmatiua. *Primò* quia Marci ultimo, vbi potestas abigendi dæmones renouata est, & traditus modus ea vtendi, dicit Christus Dominus: *In nomine meo dæmonia eijcient*. Ecce adiuratio necessariò debet fieri per inuocationem alicuius diuini, imò necessariò per inuocationem nominis Iesu. *Confirmatur*: quia isto modo adiurandi vsi sunt Apostoli, & Patres eorum coætanei. Legitur namque Luc. 10. Apostolos missos à Christo ad prædicandum cum gaudio reuertentes dixisse: *Domine in nomine tuo etiam dæmonia subiiciuntur nobis*. Ad quorum imitationem quidam Iudæi dæmonia pellebant in nomine Iesu, vt videt licet Lucæ 9. & D. Paulus Acto. 16. eijciens spiritum immundum à puella ait: *Præcipio tibi in nomine Iesu discedere ab ea*. Et Actuum 19. quidam Iudæi leguntur adiurasse dæmones per nomen Iesu, quem Paulus prædicabat, nimirum, quia videbant Paulum eodè nomine vti in dæmonibus pellendis: & Iustinus coætaneus Apostolorum: *Nominis Iesu (inquit) potentiam dæmones tremunt, & reformidant*, & ho-

& hodie quoque illi per nomen Iesu adiura-
ti nobis parent. Secundo adiuratio dæ-
monum est actus Religionis, & sub
hac ratione de adiuratione differit
D. Thom. in art. 2. huius quæst. at nisi
fiat per obtestationem alicuius rei
sacræ non est actus Religionis &
cultus: quia solum imperium non
est actus Religionis: ergo necessario
debet fieri per aliquam rem sa-
cræ.

In oppositum est: nam in locis citatis
in prima disputatione, absoluta po-
restas confertur hominibus calcan-
di dæmones, ac eijciendi: ergo non
est cur limitetur, & necessario de-
beat fieri per obtestationem alicuius
rei sacræ. Secundo. Multi viri sanctita-
te insignes solo imperio dæmones
fugarunt. Id effecit Parthenius, vt
ait Metaphrastes septima Februarii.
Idem de Remigio refert Hincmarus
in vita Remigii, & de sancta Ana-
tholia ait Surius tom. 4. primo affla-
se dæmoniacum, & ad dæmonem
conuersa ait: Exi ab homine, & statim
discessit.

Ad dubitationem dico primo. Mo-
dus adiurandi dæmones, vsitatus
tempore primitiue Ecclesiæ per in-
uocationem nominis Christi perfici-
ebatur. Cuius nominis: nam Chri-
stus multis nominibus vocatur in
sacris Literis; Prophetarum cuius-
uis inuocatio sat erat: sed Apostoli
nominis Iesu utebantur, quod vo-
catum est ei ab Angelo priusquam
in vtero conciperetur. Hoc dictum
probatur primo argumento pro af-

firmatiua parte, & eius confirma-
tione.

Dico secundo. Adiuratio quæ Reli-
gionis actus est, & efficax ad dæmo-
nes pellendos, debet necessario fie-
ri per obtestationem alicuius rei sa-
cræ; non est tamen necessarium
quod fiat per nominis Iesu inuoca-
tionem. Prima pars prob. argumento
secundo pro parte affirmatiua. Se-
cunda vero probatur argumento secun-
do factò in oppositum pro parte
negatiua. Et præterea: quia in lege
veteri adiuratio sæpe fiebat per no-
men Dei tetagrammaton, vt retuli-
mus ex Epiphanio, & etiam in lege
gratiæ adiurationes factas esse per
Crucem, & per alia sacra legi-
mus.

Dico tertio. Adiuratio dæmonum
efficax ad abigendos dæmones, be-
nè potest fieri per solum imperium,
nulla præcedente oratione, aut ob-
testatione rei sacræ. Probatur argu-
mento primo, & secundo in oppo-
situm pro parte negatiua.

Ad primum pro parte affirmatiua,
quatenus militat contra tertium af-
sertum, respondetur, in sacris Literis,
quando aliquid dicitur, aut iubetur
fieri in nomine Christi, non in vna
& eadem significatione phrasos lo-
quendi intelligenda est. Ioann. 14. ^{Ioann. 14.}
dicitur: Quodcumque petieritis Patrem
in nomine meo, hoc faciam. In nomine meo,
id est meis meritis confili: & ibidem:
Spiritus sanctus, quem mittet Pater in no-
mine meo: id est mea autoritate: &
Ioan. 10. Opera qua ego facio in nomine ^{Ioan. 10.}

K 3i Patris

Patris mei: Id est in virtute Patris mei: at Marci ultimo, quamuis fortasse possent accommodari præfata acceptiones, tamen in nomine Christi esse dæmonia eijcienda sensus est, id est in virtute, & efficacia accepta à Christo: Quod contingit siue expresse adiuratores inuocent Christi nomen, siue rem quamlibet sacram, siue nudè imperent dæmonibus exitum: totum id, quidquid fit, virtute accepta à Christo fit. Quod nõ obscure indicatur in testimonio allato in annotatione ex Actorum 3. *Ad confirm. resp.* eum modum adiurandi per nomen Iesu præstantiorem putamus, licet expressa inuocatione eius nominis non sit necessaria ad saluandum substantiã adiurationis.

Ad 2. resp. concedendo actus imperandi dæmones, nisi fiat explicitè, aut implicitè, per obtestationem alicuius rei sacræ non esse Religionis actum, neq; esse propriè adiurationem, esse tamen opus miraculosum pertinens ad gratiam gratis datam eiectionem dæmonum, promissam à Christo Domino in multis locis citatis in prima disputatione.

Exorcismorum duo sunt genera: quidam breuis, nimirum constans nuda, ac simplici adiuratione, v.g. *Præcipio tibi dæmon per Iesu nomen, vt exeat ab homine hoc.* Vel alia simili formula imperandi dæmonib. Quidam vero amplior, plures res & verba complectens, nempe orationes, Euangeliorum recitationes, sacrarum vestium, reliquiarum. Crucis, ac imagi-

num vsus: & præcipue verba imperatiua, quibus dæmones specia- lius coguntur, vt videre licebit in ritualibus, quibus Romana ecclesia vtitur.

Prioris generis exorcismo vsi sũt Apostoli, & Patres primitiua Ecclesie, maximè per inuocationem nominis Iesu, vt diximus. Et eandem vsurparunt sælicenti euentu alij insignis sanctitatis viri, ac fœminæ. De Theodoro Archimandita refert Gregorius in eius vita apud *Surius Surius, to. 2.* multos dæmoniacos inuocatione nominis Iesu liberasse. Idem de Arsatio dicit Sozomenus *4. lib. hist. Sozome. Athanas.* & de D. Antonio Athanasius in eius vita: & sanctus Dominicus dũ concionaretur quædam dæmonica clamoribus Ecclesiam replens auditores conturbabat: at sanctus Pater in nomine Iesu Christi facto Crucis signo spiritui præcepit exire ab obsessa, & statim discessit: *ita cap. 9. l. 2. vita ipsius.*

At vero post tempora primitiua Ecclesie, amplior exorcismorum forma cœpit introduci. Vbere illa & copiosa gratia eijciendi dæmonia in exorcistis languente, ac proinde egressu dæmoniorum non ita facile existente: Ecclesia (quæ omni tempore ab Spiritu sancto gubernatur) ordinauit quosdam exorcismos ampliores, & extensiores, qui essent veluti epilogus omnium mediõrum, quibus dæmones fugari solent: orationis scilicet, ac ieiunij. Crucis, reliquiarum, ac rerum sacrarum vsus, vt

multis

multis adhibitis machinis exitialis hostis cedere loco cogeretur: & istorum exorcismorum ampliorum vsum, solis exorcistis delegavit, propter rationes à me adductas disputatione 5. quorum exorcismorum formulæ videndæ sunt in rituali Romano.

De successu felici vtrorūq; exorcismorum multa narrarunt maiores nostri, à quibus supersedeo ne morosus fiam. Sed quid acciderit S. Hilarioni referre non grāuabor ipsis D. Hieron. verbis in vita Hylarionis. *Martias* (inquit Hier.) fortissimus iuuenis de territorio Hierosolyma tantum valebat viribus, vt quindocim frumenti modios diu longeq; portaret. & hanc haberet palmam fortitudinis sua si asinos vinceret: hic afflictus pessimo dæmone non catenas, non compedes, non claustra ostiorum integra patiebatur. Multorum nasum, & aures moribus amputauerat, horum pedes, illorum gulam fregerat: tantumque suis terrorem omnibus inuasserat, vt oneratus catenis, funibus in diuersa nitentium, quasi ferocissimus taurus ad monasterium Hilarionis Eremita pertraheretur, quem postquam fratres videre perterriti (erat enim mira magnitudinis) indicauerunt Patri. Ille sicut sedebat iussit eum ad se pertrahi, & dimitti, solutoq;: Inelina (ait) caput, & veni. Tremere ille, & ceruicem steterere, neq; asplicere contra ausus, omnique ferocitate disposita, pedes coeperit sedentis lambere adiuratus itaque dæmon, & tortus qui inuenem possederat, septima die egressus est. Hæc Hier. in vita Hilar.

Sed numquid solis exorcismis fugantur dæmones? Soli exorcismi

directæ ad nostram disputationem pertinent, qui disputamus de potestate abigendi dæmones per adiurationem. Sed sunt etiam multa alia media, quibus orthodoxi prospero euentu vtuntur, videlicet oratio, reliquiæ, Crux, ac res consecratæ. De his singulis dicamus.

Oratio.

Ad fugandos dæmones oratione plurimum valere palâ est ex imperatiua facultate, qua pollet, si legitimis circumstatijs vestiatur. De quo late diximus alias ad q. 83. ar. 15. tum etiâ exemplis (quæ plurima sūt) eorum qui orationū auxilio à dæmoniorū infestatione liberati sūt. Ioannes diaconus in vita S. Gregorij Magni l. 4. c. 93. refert suasionem S. Grego. Litanij spectrum formidabile dæmonis quasi cornuti à quodam loco quem reddiderat inhabitabilem, pulsam fuisse. Et ibidem refertur, oratione fugatum dæmonem, qui in forma cati, euidam Religioso molestus erat: & idē Greg. l. 1. dialog. c. 10. de Fortunato Tudertina Ecclesiæ Episcopo narrat, oratione dæmonia à corporib. obsessorum expellere solitū, & de S. Hilar. D. Hierō. in eius vita ait, ducentos propemodū, partim viros partim mulieres à dæmonis vexatione liberasse. Multa alia exempla possent adferri, hæc tamen sufficiant, si aduertam, fere quotiescūq; vel Cruce, vel exorcismis, dæmones pulsi sūt, oratio effusa est. Et ideo in beneficio liberationis à dæmonū tyrānide, sua laus nō est illi adimenda.

Reli.

Ioan.
Diacon.

Gregor.

Diac.

Reliquiæ.

SECUNDUM medium est reliquiarum vsus: tempus codicesque deessent si enumerare vellem, quanti obsessi, quanta loca infesta, quot homines, à dæmonum crebra assistentia fatigati, libertate donati fuerint reliquiarum vsu. Vnum, aut alterum exempla proferam. Actor. 19. tactu semicinctorum, & sudarij D. Pauli referuntur dæmonia pulsa: & vmbra D. Petri vim dæmonibus esse allatam, non obscure insinuatur cap. 5. & per D. Petri catenas, quibus vincetus fuerat, plurima dæmonia eiecta testatur Vincentius lib. 24.

Nissenus. cap. 88. Gregorius Nissenus in vita Gregorij Thaumaturgi apud Surium tom. 4. quod anhelitu oris sui velum afflauerit, & obsesso illud imponens dæmonem expulserit. De munimine aduersus dæmones per reliquias euentum celebrem referre non grauabor ex verbis D. Theodoretij historia Sanctorum Patrum cap. 21. quæ recitat Baronius tom. 5. historiæ Ecclesiasticæ circa annum Domini 424. Execrandus Marcio (inquit Theodoretus) multas spinas impietatis seminauit in regione vrbs Cyriacas cum conarer euellere radicitus: noctu venit quidam demon exitialis clamans, & lingua vtens Syriaca: cur inquires bellum geris cum Marcione? cur hanc pugnam aduersus eum suscipis? Quanam is, te nunquam affecit molestia, desine belligerare, desine à maleuolentia, aut discas experientia,

quantum bonum sit quies. Scias quod etiam pridem confodissem, nisi chorum Martyrum te custodientem vidissem cum Iacobo. Hæc ego audiui, & dixit euidam ex familiaribus, qui prope me dormiebat, audis inquam, quæ dicuntur: ille vero: Omnia inquit audiui & cum vellem surgere, & respicere, & scire quis loqueretur, tua causa quieui: quia te putarem quiescere. Ambo itaque surgentes respeximus, neque vllum, qui moueretur vidimus, nec qui loqueretur audiuimus. Illa verba alij quoque qui nobiscum habitabant audierunt. Intellexi igitur quod martyr quidem chorum dicebat lecythum olei martyr, qui cum à multis martyribus collectam haberet benedictionem pendebat in meo lecto. Sub meo autem capite erat magni Iacobi vetus amictus, qui quouis claustro adamantino fuis mihi quoque validior.

Sed illustrius exemplum refert Bedali. 3. historiæ Angelorum cap. 21. quod quia etiam pluribus locis huic disputationi potest seruire etiam ipsius verbis ascribimus: Monasterium nobile fuit in prouincia Lindisi nomine Baernadum. Huc quodam tempore hospes venit, qui solebat nocturnis sapius horis repente ab immundo spiritu grauissime vexari. Cum igitur benigne susceptum post cœnam in lecto membra posuisset, subito à diabolo arreptus inclamare, dentibus frendere, spumare, & diuersis motibus cœpit membra torquere. Cumque à nullo vel teneri, vel ligari potuisset, cucurrit minister, & pulsans ad ostium nuntiavit abbatissæ. At illa aperiens ianuam exiit cum vna Sanctimonialium fœminarum ad locum viro- rum, & euocans presbyterum, rogauit se-

11
Beda.

cum venire ad patientem. Vbi cum venientes viderent multos affuisse, qui vexatum tenere, & motus eius insanos comprimere conati nequaquam valebant, dicebat presbyter exorcismum, & quæcumque poterat pro sedando miseri furore agebat: sed nec ipse quamuis multum laborans, proficere aliquid valebat. Cumque nil saluti furentis superesse videretur, repente venit in mentem Abbatissa pulvis ille præfatus (intellige cineres sancti Otvaldi Martyris) statimque iussit ire ministram, & capsellam in qua erat adducere. Et cum illa afferens intrasset atrium domus, in cuius interioribus dæmoniosus torquebatur, conticuitque ille subito intentique ora tenebant reliqui, quem res exitum haberet sollicito expectantes. Et post aliquantum horæ spatium resedit, qui vexabatur & grauius suspirans: Modo inquit sanum sapio, recepi omnem sensum animi mei. At illi sedulo seiscitabantur, quomodo hoc contigisset. Quibus ille: Mox ut virgo hæc cum capsella, quam portabat, appropinquauit atrio domus huius, discesserunt omnes, qui me premebant spiritus maligni, & me relicto nusquam comparuerunt. Hactenus Beda.

Crux.

12 **T**ertium medium est Crucis usus; Crucis, inquam, id est effigiei Crucis: nam particulæ ligni sanctissimi, cui Christus Dominus affixus est ad reliquiarum usum spectat: effigiei vero Crucis (siue Crucem formæ in aere, siue in materia solida, siue in plano depingas) usum ad dæmonia arcenda efficacem fuisse,

apud Catholicos constans res est, & antiquissima, ut videre licebit in disputatione sequenti: modo exëplis allatis huius efficacitatis, contenti sumus. Si prius aduertamus, Crucis, quæ in aere formatur, duplicem esse usum: quendam, quando homines sibi imprimunt eam, ut cum frontē, pectus, vel os Cruce munimus: alterum, quando alijs Crucem affigimus, ut in administratione Sacramentorum contingit, & quando à Sacerdotibus, aut Episcopis benedictio datur: utroque modo magno præsidio fuisse aduersus dæmones, tam apud fideles, quam apud ethnicos ex historijs palam fiet. Epiphanius Hæresi. 30. scribit Iosephum quemdā, nōdum Christianum, Cruce Christi dæmonia eiecisse, & deinde Christianum effectum, eadem Cruce Iudæorum incantationes destruxisse. **LUCIAN.** Lucianus Atheista, & omnis Religionis irrisor tradit, Eucratem dignū fide virum, cum anulum accepisset ex ferro ex quadam Cruce facto, aduersus spiritus nequam redditū fuisse securum. Itaque (inquit Cesar Baronius, Anno Christi sexagesimo,) quemadmodum Iudæi exorcista, licet in Iesum Christum non crederent, tamen quod scirent à Paulo, & alijs Christianis, in nomine Iesu pelli dæmones: & ipsi eodem nomine ad dimouendū eos utebantur. Ita Magi quod à Christianis feliciter facitari videbant, nimirum Crucis virtute eos dæmonibus imperare: & ipsi ad coercendos, cum opus esset, impetus dæmonum signo Crucis uti voluerunt. **DIUS GREGORIUS NISSE.**

Nissen. Nissenus in vita sancti Gregorii Neocesariensis ait, eum sæpe contra dæmones his armis instructum pugnavisse. Et idem de Beato Antonio refert Hieronymus in vita D. Pauli, & Metaphrastes in vita sanctæ Margaritæ, eam, dæmonem in figura Draconis occurrentem profligasse. Et Gregorius Linconiensis Cruce eiecit dæmones à multis obsessis, vt refert Gregorius Turonensis in eius vita: & nostro seculo sanctam Brigittam signo Crucis fugasse dæmonem, narrat Surius in eius vita, *tom. 4.* Idem de sancta Catherina Senensi refert Raymundus in eius vita. Vide Surius *tom. 4.* Hæc satis sunt de multis quæ afferri possent.

Res consecrata.

13 Quartum medium ad fugandos dæmones est vsus rerum consecratarum, aut benedictarum. Quod vt clarius percipias est aduertendum, omnes & singulas res benedicere, Ecclesia in more habet: imitans sui magistri facta, qui vsus fuit cibum ac potum benedicere, dum in humanis ageret, & postquam gloriosus à morte resurrexit vsus est benedictione in deserto, vsus est etiam in Emaus: & omnes Orthodoxi ad eius imitationem omnia, quibus vescimur, ac potamur benedicere solemus. Finis autem huius generalis benedictionis est, vt res benedictæ à dæmonum vsibus substrahantur, & ab eorum infestationibus sint liberæ: at vero quædam res consecran-

tur, aut benedicuntur ob peculiare fines: verbi gratia, vestes sacræ ad cultum diuinum solemniter exercendum, Oleum, Chisma, & similia ad Sacramenta solemnitè ministranda: quædam vero sunt, quæ extra Sacramentorum administrationem vsibus humanis deseruiunt; interdum quidem ad morbos curandos; interdum ad dæmones fugandos, vel ab obsessorum corporibus, vel ne loca infestentur terroribus, apparitionibus, &c. aut vero tempestatibus immixtis fulguris, grandinis, &c. & tertio vt abigantur, ne persequantur crebra sua assistentia homines quosdam: huiusmodi sunt aqua benedicta, sal exorcizarum, imagines cereæ, quas agnos Dei appellamus. Quæ omnia benedici aut consecrari ad dæmones abigendos clarum erit legenti formulas inferius expressè referendas; quibus vritur Ecclesia Catholica in eorum benedictione, aut consecratione: & huiusmodi res benedictæ, aut consecratæ sunt, quæ præcipue ad pellendos dæmones valent, quia ad id institutæ sunt, an (sycophantiæ accusanda est Ecclesia in tali institutione? Absit.

Aliæ vero res sacratæ indirectè, & minus præcipue propter exosam à dæmonibus sacrationem, aut benedictionem dæmonia fugant, de quibus fusius disputatione immediatè sequenti. Exemplis manifestemus (sicut in cæteris medijs fecimus) has res consecratas, aut benedictas

Geor.
Pres.

dictas dæmones fugare. Oleo benedicto Theodorus Archimãdrita (vt scribit in eius vita Presbyter Geor. gius) expulit dæmonem, qui vehementem cruciatum & tremorem membris obsessi nauæ afferebat. Aqua benedicta sanctus Germanus sedauit tumescentes, & inualescentes maris fluctus, quos dæmon viri sancti in Anglia aduentum impedire volens excitauerat: ita Beda in Historia Anglorum lib. 1. cap. 17. Beatus Marcellus, Episcopus Apamæ vt refert Theod. lib. 1. c. 22. cum diabolus conaretur impedire, ne totis Apameni famosum delubrum cõbureteretur, sanctus Episcopus asperzione aquæ benedictæ dæmonem fugauit. De alijs rebus consecratis, ac clamatio populi Christiani eas ad fugandos dæmones magni momenti esse testatur.

Beda.

Theodor.

Et hæc de numero mediõrum quibus dæmones abiguntur: nam si quæ sunt alia ad iam relata reducuntur: v. g. manuum impositio super eneruatos, qua Beatus Germanus Pantiensis Episcopus plurimos dæmoniacos liberauit: vt ait Fortunatus Pictaõrum Episcopus in eius vita, cap. 30. ad vsum reliquiarum reducitur. Idem dicendum de digitorum immissione in os obsessõrum qua curauit quendam dæmoniacam sanctus Clarus Abbas Vienensis: ita Surius in eius vita tom. 1. Idem etiam dico de crucifixi imagine. Missæ autem sacrificium ad rerum sacratarum vsum reduco.

Surius.

DISPUTATIO XIII.

Contra Hereticos in defensionem exorcismõrum, & omnium mediõrum, quibus Ecclesia vtitur ad dæmones pellendos.

Hæretici sectarij imitantes Waldenses, ac Wiclephistas, vt in omnibus Orthodoxos sugillent, nilque quod Ecclesia Romana approbat intemeratam custodiant: exorcismos extensiores, quibus Ecclesia modo vtitur, & omnia præfata media, quæ diximus ad pellendos dæmones conducere, partim irrident, partim impugnant: qua propter operæpretium iudicauit, eorum impugnationes afferre, & si quæ aliæ se offerunt: vt illis eneruatis, vsus præfatorum mediõrum à calumnia vindicetur Hæreticorum.

Primo contra vsum prædictõrum mediõrum obijciunt, non colligi ex sacra Scriptura ea deferuere ad dæmones profligandos, quinimo quædam ipsõrum esse merum inuentũ hominum, vt sacrarum rerum vsus: quarum sacrationem superstitionem appellant, cedentem in Omnipotentis iniuriam. Confirmatur: quia isti verbosi, ac prolixi exorcismi, quibus Ecclesia Romana vtitur, longe diuersi sunt ab his, quos in vfu habuit primitiua Ecclesia Apostolorum. Hi simplices adiurationes per nominis Iesu inuocationem: illi, proluxa cæremonia, multis superstitionibus referti,

L 2 vltus